

آترزی مری یک بیماری مادرزادی است که در آن راه مری (مسیر دهان تا معده) بسته است که ممکن است قسمت بسته مری در ناحیه بالا یا پایین به نای متصل باشد.

این بیماری ممکن است با ناهنجاریهای دیگر مادرزادی همراه باشد که شامل موارد زیر می شود:

۱- وجود اشکال در مهره ها

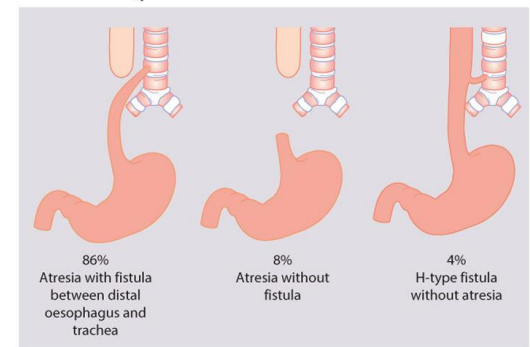
۲- مشکلات مقعد مثل بسته بودن آن

۳- ناهنجاری های قلبی

۴- اتصال بین نای و مری

۵- مشکلات کلیوی

۶- ناهنجاری های اندامها

چه علائمی دارد؟

یکی از مهمترین علائم در بدو تولد آبریزش شدید دهانی می باشد. در صورت شروع تغذیه، نوزاد بلافاصله بعد از خوردن شیر دچار خفگی و یا کبودی می گردد که علت آن بسته بودن قسمت فوقانی مری و ورود شیر به داخل نای و متعاقب آن بسته شدن غیر ارادی حنجره جهت محافظت از دستگاه تنفسی و ممانعت از ورود مواد غذایی به داخل نای و ریه ها است.

چگونه تشخیص داده می شود؟

در صورت مشاهده علائم بالا، به وجود این بیماری شک می کنیم. جهت تایید تشخیص، پزشک یک سوند پلاستیکی تغذیه را از طریق بینی وارد مری می کند. در افراد معمولی این سوند بدون مانع تا معده می رود ولی در نوزادان دچار آترزی مری، سوند با مانع برخورد کرده و نمی توان آن را تا معده وارد کرد. حتی ممکن است سوند در قسمت بسته پیچ بخورد و نوک آن مجدداً از بینی خارج شود.

برای قطعی نمودن تشخیص، در حالی که سوند حاجب در محل مانع متوقف شده است عکس ساده گرفته می شود و پیچ خوردن لوله معده در آن دیده می شود.

می توان حدود ۰/۵ سی سی ماده حاجب مثل باریوم داخل سوند تزریق کرد و عکس تهیه نمود که در آن تجمع ماده حاجب در قسمت فوقانی بسته مری قابل رویت است.

درمان این بیماری چیست؟

الف) اقدامات اولیه آن کدام است؟...

۱. بعد از تشخیص آترزی مری بلافاصله با نزدیکترین مرکز جراحی اطفال تماس گرفته و جهت بستری نمودن کودک باید پذیرش گرفته شود.

۲. تا انجام عمل جراحی به هیچ وجه نباید به کودک شیر داده شود.

۳. باید یک سوند تغذیه از طریق سوراخ بینی به داخل قسمت بسته مری رد کرد و با استفاده از سرنگ ترشحات جمع شده در آن را تخلیه نمود.

این کار را هر ۱۵ دقیقه یکبار باید تکرار نمود تا مانع ورود ترشحات دهان به داخل نای شده و از پیدایش عفونت ریوی جلوگیری به عمل آید.

۴. ترشحات جمع شده در حلق، باید بطور متناوب با استفاده از پوار یا ساکشن خارج شود.

۵. اگر نوزاد دچار تنگی نفس می باشد تجویز اکسیژن ضروری است.

۶. باید سر نوزاد در وضعیت ۴۵ درجه بالاتر از تنه نگه داشته شود.

۷. بررسی های لازم از نظر وجود ناهنجاری های همراه انجام گیرد.

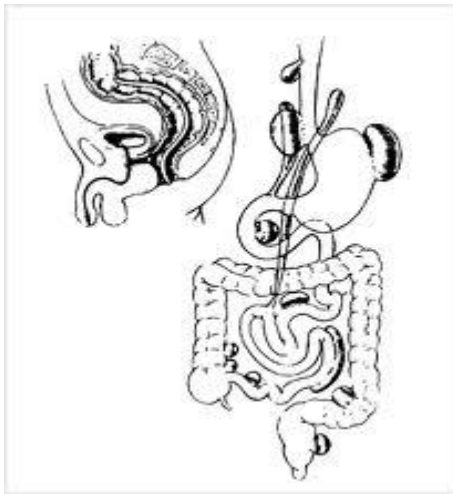
ب) و اقدامات بعدی:

درمان نهایی آترزی مری، جراحی است که بعد از باز کردن سینه محل اتصال مری به نای جدا شده و سوراخ نای بسته می شود و دو سر مری پس از باز کردن قسمت فوقانی به همدیگر پیوند زده میشوند.

مرکز آموزش درمانی شهید دکتر باهنر

آندزی مری

تهیه و تنظیم: واحد آموزش سلامت

تاریخ بازنگری: سال ۱۳۹۵

- ♣ شیرخوار را در وضعیت قائم نگه داشته تا اینکه از ریفلاکس محتویات به کیسه تحتانی مری خودداری شود. دادن پستانک به شیرخوار می تواند نیاز مکیدن را ارضاء نماید.
- ♣ التیام آناستوموز مری ده روز الی دو هفته طول خواهد کشید که پس از آن تغذیه از راه دهان شروع می شود، در صورت داشتن گاستروستومی یک پانسمان کوچک باید در محل جایگذاری لوله قرار داده شود و در صورت نداشتن بخیه میتوان لوله را با چسب فیکس کرد. پوست اطراف گاستروستومی نیاز به مراقبت ویژه دارد زیرا ممکن است به دلیل نشت شیر مری معده تحریک شود که در صورت تحریک و قرمزی می توان محل را با آب و صابون شست و خشک نگه داشت.

منابع:

- مبانی طب کودکان نلسون ۲۰۱۱، مؤلفین: رابرت جی، مارگ دانت. مترجمین: دکتر نوشین سجادی و همکاران. ۱۳۹۰. تهران: انتشارات اندیشه رفیع.
- <http://www.iranped.ir>
- www.irandoc.ac.ir

آدرس: کرج - ابتدای جاده چالوس - سه راه عظیمیه - مرکز آموزشی درمانی شهید دکتر باهنر

تلفن: ۰۲۶-۳۲۵۰۰۱۲۳

نشانی وب سایت بیمارستان: <http://bahonar.abzums.ac.ir>

مراقبتهای بعد از عمل:

بعد از عمل جراحی نوزاد به مدت یک هفته در بخش راقبتهای ویژه نوزادان بستری می شود و تا ۳ روز به کمک دستگاه نفس می کشد. تا حدود ۸ روز شیر داده نمی شود و پس از این مدت، عکسی با ماده حاجب از نوزاد گرفته می شود و پس از اطمینان از عدم نشت از محل عمل، تغذیه شروع می گردد. حدود ده روز بعد از انجام عمل، نوزاد به منزل فرستاده می شود. اما تا سن ۱۵ سالگی باید تحت نظر جراح اطفال باشد. تا ۳ ماه اول هفته ای یک بار و تا سن یک سال هر ماه یک بار و در سنین بعد، هر ۶ ماه یکبار باید معاینه شود.

چه عوارضی به دنبال این بیماری ایجاد میگردد؟

- ۱ - شایع ترین عارضه زود رس، نشت از محل پیوند، عفونت ریه می باشد.
- ۲ - شایع ترین عارضه دیررس، تنگی محل پیوند است - تنگی را میتوان با دستگاه مخصوص (بوزی و دیلاتور) زیر بیهوشی برطرف نمود - خیلی کمتر اتفاق می افتد که جهت درمان تنگی از عمل جراحی استفاده شود.

آموزش والدین:

- ♣ در صورتی که امکان پیوند دو سر مری در دوران نوزادی میسر نباشد جهت بیمار سوند گاستروستومی تعبیه می شود.
- ♣ پس از شروع تغذیه با گلوکز و سپس شیر میتوانند نوک سوند را بالاتر از سطح معده نگهداری کنند زیرا این کار مانع از ریفلاکس محتویات معده به درون مری شده همچنین باعث دفع هوا و عبور ترشحات معده به درون دوازدهه می شود.